

BPS

KANCELARIA PREZYDENTA
BIURO PREZYDIALNE

wpłynęło dn. 24.03.2006

nr. 1659 podpis.....

MINISTER FINANSÓW

Warszawa, 2006-03-23

Nr AP-5/0602/116/KD/06/SM6-2597

SE
Ministerstwo Finansów
Wpłynęło dn. 27.03.06
nr. 1380 podpis.....

Pan
Bogdan BORUSEWICZ

MARSZAŁEK SENATU
RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W związku z otrzymanym przy piśmie z dnia 22 lutego 2006 r. Nr BPS/DSK-043-124/06 tekstem oświadczenia Senatora Pana Zbigniewa Rau złożonego podczas 6 posiedzenia Senatu RP w dniu 16 lutego 2006 r. odnośnie wprowadzenia pomocy publicznej dla przedsiębiorców w formie restrukturyzacji zadłużenia podatkowego, uprzejmie wyjaśniam:

Po przystąpieniu Polski do UE, w zakresie pomocy publicznej mają zastosowanie przepisy prawa wspólnotowego. Zgodnie z Wytycznymi Wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. U. WE C 244, str. 02 z 1.10.2004), pomoc na restrukturyzację co do zasady może być udzielona przedsiębiorcy lub grupie kapitałowej wyłącznie jeden raz na 10 lat (akapit 72 – 77 Wytycznych). Uwzględniając ilość postępowań restrukturyzacyjnych, prowadzonych w trybie ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, wyduje się, że ponowna restrukturyzacja miałaby zatem ograniczony zakres.

Jednocześnie, zgodnie z przepisami wspólnotowymi (akapit 17 w/w Wytycznych) pomoc na restrukturyzację nie może być udzielona, jeżeli restrukturyzacja przedsiębiorcy ogranicza się wyłącznie do restrukturyzacji finansowej i nie prowadzi do usunięcia przyczyn powstawania strat.

W świetle tych unormowań poważne wątpliwości budzi dopuszczalność proponowanej przez Pana Senatora formy pomocy w ramach Unii Europejskiej. Przeprowadzone w 1994 r. postępowanie oddłużeniowe nastąpiło w trybie pozaustawowym, co obecnie nie jest możliwe.

Należy także zauważyć, że po 2000 r. wielokrotnie przeprowadzono postępowania restrukturyzacyjne z zakresu zaległości podatkowych, w oparciu o uchwalone przez Parlament ustawy. Dotyczyły one między innymi takich sektorów gospodarki narodowej oraz podmiotów jak:

- górnictwo węgla kamiennego,
- przemysł obronny,
- hutnictwo żelaza i stali,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- Polskie Koleje Państwowe,
- przedsiębiorcy o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy.

Nie została jeszcze zakończona restrukturyzacja należności publicznoprawnych na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. Nr 155, poz. 1287 z późn. zm.). Ustawa ta jest adresowana do wszystkich przedsiębiorców, bez względu na ich wielkość, rodzaj prowadzonej działalności, czy też formę organizacyjno – prawną, którzy kwalifikują się do udzielenia pomocy publicznej na restrukturyzację; w szczególności przedsiębiorców którzy tracą zdolność konkurencyjną na rynku, wyrażającą się zwłaszcza: zmniejszeniem obrotów, nadmierną zdolnością produkcyjną, wzrostem zapasów, spadkiem zyskowności lub ponoszeniem strat, jak również wzrostem zadłużenia i brakiem możliwości uzyskania bankowych kredytów, poręczeń lub gwarancji. Restrukturyzacją zostały objęte zaległości z tytułu podatków stanowiących dochód budżetu państwa, należności celnych, wpłat z zysku, składek na ubezpieczenia społeczne, na Fundusz Pracy, na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zaległości wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu należnych opłat i kar pieniężnych ustalanych na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz opłat produktowych pobieranych na podstawie przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej. Ustawa umożliwiła również objęcie

restrukturyzacją należności podatkowych stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego, pod warunkiem, że organy stanowiące tych jednostek podjęły uchwałę w tym zakresie. Z możliwości restrukturyzacji w tym trybie skorzystało dotychczas ponad 121.000 podmiotów. Niemniej jednak wielu przedsiębiorców nie mogło przystąpić do oddłużenia, przede wszystkim z uwagi na brak środków na uregulowanie (nawet w ratach) 15-procentowej opłaty restrukturyzacyjnej.

Pragnę też zauważyć, że funkcjonujące w ramach systemu podatkowego przepisy umożliwiają zastosowanie pomocy publicznej w indywidualnych sprawach. W przypadku przedłużających się trudności finansowych, podatnicy mogą wystąpić do naczelnika urzędu skarbowego z wnioskiem o zastosowanie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych. Stosownie bowiem do art. 48 § 1 pkt 1 i 2 oraz art. 67 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), w związku z art. 26 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 143, poz. 1199), organ podatkowy, na wniosek podatnika (płatnika lub inkasenta), będącego przedsiębiorcą, w przypadkach uzasadnionych jego ważnym interesem lub interesem publicznym może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę.

Ponadto w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika, będącego przedsiębiorcą lub interesem publicznym, organ podatkowy - na jego wniosek - może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną (art. 67 § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa, w związku z art. 26 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw). Umorzenie zaległości podatkowej powoduje również umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona zaległość podatkowa.

Odraczenie terminu płatności podatku lub rozkładanie na raty zapłaty podatku oraz odraczenie lub rozkładanie na raty zapłaty zaległości podatkowej, umarzanie zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej na wniosek podatnika będącego beneficjentem pomocy publicznej następuje - zgodnie z przepisami prawa UE i prawa krajowego w zakresie pomocy publicznej - z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o

postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (art. 48 § 3 i art. 67 § 1a ustawy - Ordynacja podatkowa).

Natomiast w związku z zawartym w oświadczeniu Pana Senatora twierdzeniem, iż na wzrost zaległości podatkowych znaczny wpływ ma niski stopień ich egzekucji, pragnę poinformować Pana Marszałka, że na pogorszenie wskaźników egzekucji ma wpływ szereg czynników, a zwłaszcza obligatoryjne zawieszenie w latach 2002 – 2005 postępowań egzekucyjnych w stosunku do zaległości podatkowych objętych postępowaniem restrukturyzacyjnym na podstawie przepisów przytoczonej powyżej ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców; do restrukturyzacji podatnicy zgłosili ponad 5 mld zł i ta kwota objęta była zawieszeniem egzekucji, natomiast umorzeniem objęto dotychczas zaledwie niecałe 3 mld zł – pozostała część przedsiębiorców nie spełniła warunków określonych w ustawie restrukturyzacyjnej,

Mimo to kwoty wyegzekwowanych zaległych zobowiązań podatkowych w ostatnich latach nieznacznie, ale systematycznie zwiększają się, co obrazuje poniższe zestawienie:

Kwoty wyegzekwowanych zaległości podatkowych (w zł)

Rok	Kwoty wyegzekwowane	Kwota wzrostu
2003	1.945.537.854	x
2004	1.964.198.582	18.660.728
2005	2.006.587.223	42.388.641

Równocześnie globalne wydatki na prowadzenie egzekucji w 2004 roku w stosunku do 2003 roku zmniejszyły się o 45 765,59 tys. zł, natomiast w 2005 roku - w odniesieniu do 2004 roku - wzrosły o 12 511,84 tys. zł. Z porównania wydatków poniesionych na utrzymanie organów egzekucyjnych w urzędach skarbowych z kwotami wyegzekwowanymi wynika, że wydatkowanie 1 zł na egzekucję przyniosło dochody w wysokości:

- w 2003 r. – 9,60 zł,
- w 2004 r. – 12,33 zł,
- w 2005 r. – 12,03 zł.

W świetle powyższych danych można stwierdzić, że skuteczność egzekucji zaległych zobowiązań podatkowych prowadzona przez naczelników urzędów skarbowych nie ulega pogorszeniu.

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Marian Banaś

Sporządzono w 4 egz.

1. adresat
2. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych
i Samorządowych
3. Sekretariat Ministra
w gmachu
4. a/a